

Alueiden komitean lausunto aiheesta vihreä kirja maahanmuutosta ja liikkuvuudesta

(2009/C 120/07)

ALUEIDEN KOMITEA

- on sitä mieltä, että jäsenvaltioiden koulutusjärjestelmien yhteisten haasteiden käsittely unionitasolla tuo huomattavaa eurooppalaista lisäarvoa, joka voi antaa tärkeitä virikkeitä jäsenvaltioiden koulutuspolitiikkojen muotoiluun. Koulutus on keskeinen edellytys kotoutumiselle sekä menestykselle osallistumiselle yhteiskunta- ja työelämään.
- korostaa, että alueiden komitealla on tässä yhteydessä erityinen rooli, koska muutamissa jäsenvaltioissa kouluopetus kuuluu alue- ja paikallisviranomaisten vastuulle.
- korostaa varhaiskasvatuksen ja kouluopetuksen keskeistä roolia maahanmuuttajataustaisten lasten ja nuorten kotouttamisessa ja tähdentää erityisesti asuinmaan yhden tai useamman opetus- ja asiointi-kielen hallinnan merkitystä.
- katsoo, että lisääntynyt maahanmuutto vahvistaa paitsi Euroopan unionin kulttuurista myös kielellistä monimuotoisuutta, joka voidaan olemassa olevaa kielitaitovaratonta asianmukaisesti vahvistamalla muuntaa uudeksi sijaintieduksi maailmanlaajuisilla markkinoilla. Komitea varoittaakin, ettei maahanmuuton lisääntymistä tule tarkastella vain EU:n jäsenvaltioihin kohdistuvana rasitteena. Komitean mielestä se tulee, myös Euroopan väestönkehityksen valossa, nähdä mahdollisuutena.
- suosittelee, että käsiteltäessä aihetta yksityiskohtaisesti unionitasolla Euroopan komissio ottaa esiin seuraavat vihreässä kirjassa sivuutetut näkökohdat:
 - maahanmuuttajataustaisten lasten ja nuorten kouluopetukseen osallistumisen lisääminen
 - maahanmuuttajataustaisten vanhempien kannustaminen tarjolla olevien koulutusmahdollisuuksien hyödyntämiseen
 - maahanmuuttajataustaisten lasten ja nuorten ammattikoulutus (esimerkiksi ammatinvalinnan ohjaus sekä ammattisuuntautunut kielitaidon edistäminen).

Esittelijä: Ursula Männle (DE, PPE), Baijerin maapäivien jäsen

Viiteasiakirja

Vihreä kirja ”Maahanmuutto ja liikkuvuus – EU:n koulutusjärjestelmien haasteet ja mahdollisuudet”

KOM(2008) 423 lopullinen

POLIITTISET SUOSITUKSET

ALUEIDEN KOMITEA

1. korostaa, että EU:n koulutusyhteistyöllä on Lissabonin strategian yhteydessä tärkeä merkitys Euroopan yhteiskunnalliselle ja taloudelliselle kehitykselle, ja pitää koulutusulottuvuuden vahvistamista osaamiskolmiossa erittäin tärkeänä.

2. toteaa, että EU:n koulutusyhteistyön on oltava EY:n perustamissopimuksen 149 ja 150 artiklan mukaista ja siinä on otettava huomioon toissijaisuusnäkökohdat.

3. on näin ollen tyytyväinen siihen, että Euroopan komissio toteaa vihreässä kirjassaan koulutuspolitiikan kuuluvan tiukasti jäsenvaltioiden toimivaltaan.

4. puuttuu tässä yhteydessä vihreän kirjan otsikon muotoiluun ja huomauttaa, että kyse on ennen kaikkea EU:n jäsenvaltioiden koulutusjärjestelmien mahdollisuuksista ja haasteista ja että perussopimusten määräysten vuoksi ei voida puhua EU:n koulutusjärjestelmistä, koska koulutusjärjestelmiä koskevan politiikan muotoilu tapahtuu jäsenvaltio- sekä mahdollisesti alue- ja paikallistasolla.

5. on edellä esitetystä toiminnan ensisijaista viitekehystä koskevasta selvennyksestä huolimatta sitä mieltä, että jäsenvaltioiden koulutusjärjestelmien yhteisten haasteiden käsittely unionitasolla tuo huomattavaa eurooppalaista lisäarvoa, joka voi antaa tärkeitä virikkeitä jäsenvaltioiden koulutuspolitiikkojen muotoiluun.

6. katsoo, että jäsenvaltioiden tiedon- ja kokemustenvaihdon tiivistäminen on erittäin hyödyllistä, ja pitää hyvin tärkeänä erityisesti sitä, että Euroopan komissio levittää tietoa jäsenvaltioiden parhaista käytänteistä.

7. korostaa, että alueiden komitealla on tässä yhteydessä erityinen rooli, koska muutamissa jäsenvaltioissa kouluopetus kuuluu alue- ja paikallisviranomaisten vastuulle ja osittain jopa niiden yksinomaiseen toimivaltaan.

8. pitää jäsenvaltioiden Koulutus 2010 -työohjelman puitteissa tekemän yhteistyön tuloksia erittäin merkittävänä. Komitea on tyytyväinen erityisesti vertaisoppimistoimiin, jotka perustuvat vapaaehtoisuuteen ja mahdollistavat aiempaa syvällisemmän vastavuoroisen oppimisen, ja kiittää tässä yhteydessä koulutukseen pääsyä ja sosiaalista osallisuutta käsittelevän *Peer Learning Cluster on Access and Social Inclusion* -ryhmän jäseniä ryhmän tekemästä työstä.

9. tukee Euroopan komission aloitetta esittää Euroopan kulttuurienvälisen vuoropuhelun teemavuonna 2008 vihreä kirja maahanmuutosta ja liikkuvuudesta ja siten edistää maahanmuuttajataustaisten lasten ja nuorten kotoutumista ja näin ollen sosiaalista yhteenkuuluvuutta.

10. on tyytyväinen siihen, että Euroopan kulttuurienvälisen vuoropuhelun teemavuoden julkisuustyöllä on pysyvää arvoa, ja ottaa erityisesti esiin vuoden 2008 Eurooppa-päivän julisteen, joka on ollut koulumaailmassa erittäin kysytty.

11. kannattaa Euroopan komission aikomusta käynnistää maahanmuuttajataustaisten lasten ja nuorten koulutustilannetta koskeva kuuleminen ja antaa siten Euroopan suurelle yleisölle mahdollisuus ottaa asiaan kantaa. Komitea odottaa kuulemisen tuloksia erittäin kiinnostuneena.

12. katsoo, että suunniteltu viiden kuukauden kuulemisprosessi jättää osallistujille riittävästi aikaa yksityiskohtaisen kannan muodostamiseen, ja kehottaa jäseniään tukemaan asiasta kiinnostuneiden alue- ja paikallistason toimijoiden osallistumista tähän unioninlaajuiseen kuulemiseen.

13. panee kuitenkin merkille, että komissio aikoo jo joulukuussa 2008, eli ennen kuulemisprosessin päättymistä, tehdä ehdotuksia avoimen koordinoitimenetelmän uusista puitteista ja että ehdotukset saattavat koskea myös maahanmuuttajataustaisten lasten ja nuorten kotouttamisessa sovellettavien toimintatapojen vaihtoa. Alueiden komitea odottaa, että komissio ottaa komitean lausunnon asianmukaisesti huomioon.

14. kannattaa Euroopan komission esittämää laajaa määritelmää termille ”maahanmuuttajataustainen”. OECD:n kansainvälisessä PISA-tutkimuksessa omaksutun määritelmän tapaan termi kattaa myös ne, jotka ovat saaneet asuinjäsenvaltionsa kansalaisuuden joko syntyessään tai hakemuksesta tai jotka ovat tällaisten henkilöiden lapsia.

15. on tyytyväinen siihen, että Euroopan komissio on rajannut aiheen käsittelyn siten, että vihreässä kirjassa keskitytään sosioekonomisesti muita heikommassa asemassa olevien maahanmuuttajataustaisten nuorten tilanteeseen, sillä komitean mielestä toimen tarve on suurin tämän väestöryhmän kohdalla.

16. katsoo, että koulutusjärjestelmien kehittämiseksi tarvitaan jäsenvaltiotason toimia, koska EU:n jäsenvaltioihin muuttaa runsaasti sekä muiden jäsenvaltioiden että kolmansien maiden kansalaisia. Kansallisia toimia voidaan tukea levittämällä kuulemistuloksia ja käsittelemällä asiaa myöhemmin unionitasolla.

17. yhtyy Euroopan komission näkemykseen, jonka mukaan koulutus on keskeinen edellytys kotoutumiselle sekä menestyksikkäälle osallistumiselle yhteiskunta- ja työelämään.

18. korostaa varhaiskasvatuksen ja kouluopetuksen keskeistä roolia maahanmuuttajataustaisten lasten ja nuorten kotouttamisessa ja tähdentää erityisesti asuinmaan yhden tai useamman opetus- ja asiointikielen hallinnan merkitystä.

19. katsoo, että lisääntynyt maahanmuutto vahvistaa paitsi Euroopan unionin kulttuurista myös kielellistä monimuotoisuutta, joka voidaan olemassa olevaa kielitaitovaroa asianmukaisesti vahvistamalla muuntaa uudeksi sijaintieduksi maailmanlaajuisilla markkinoilla.

20. on yleisesti ottaen sitä mieltä, että muuttajien kulttuuriin, kielelliseen ja älylliseen potentiaaliin tulee kiinnittää nykyistä enemmän huomiota ja että laillisten muuttajien kehittymistä kulttuurien väliseksi vuorovaikuttajiksi tulee edistää.

21. varoittaakin, ettei maahanmuuton lisääntymistä tule tarkastella vain EU:n jäsenvaltioihin kohdistuvana rasitteena. Komitean mielestä se tulee, myös Euroopan väestönkehityksen valossa, nähdä mahdollisuutena.

22. korostaa, että Euroopan parlamentin ja neuvoston suositus elinikäisen oppimisen avaintaidoista on tärkeä myös maahanmuuttajataustaisten lasten ja nuorten kotouttamisen kannalta.

Maahanmuuttajataustaisten lasten ja nuorten koulutustilanne

23. panee huolestuneena merkille Euroopan komission esittelemän koulutustilanteen, pitää maahanmuuttajataustaisten lasten ja nuorten kotouttamista suurena poliittisena haasteena ja korostaa näin ollen, että toimia tarvitaan pikaisesti.

24. on yhtä mieltä komission kanssa siitä, että maahanmuuttajataustaisten lasten ja nuorten integroitumisen epäonnistuminen koulussa voi olla ensimmäinen lenkki epäonnistumisten ketjussa, joka saattaa koulunkäynnin keskeytyksen ja vähäisestä koulutuksesta johtuvan työttömyyden vuoksi lopulta johtaa sosiaalisen integraation epäonnistumiseen.

25. katsoo, että maahanmuuttajataustaisten lasten ja nuorten koulumenestyksen erot johtuvat erilaisten tekijöiden yhteisvaikutuksesta. (Näihin kuuluvat esimerkiksi puuttuva tai riittämätön opetuskielen taito, jolloin opetusta on mahdoton seurata ja motivaatio heikkenee, koulutusjärjestelmien liian vähäinen joustavuus, jotta voitaisiin tarjota maahanmuuttajataustaisten lasten ja nuorten tarpeita vastaavaa koulutusta, vanhempien vieroksuva suhtautuminen koulutukseen sekä se, että lapset ja nuoret eivät saa vanhemmiltaan siittävästi huomiota ja ohjausta koulun ulkopuolella.)

26. yhtyy ehdottomasti Euroopan komission tiedonannonsaan ”Paremmat taidot uudelle vuosisadalle – koulualan eurooppalainen yhteistyöohjelma” esittämään näkemykseen, jonka mukaan koulu ei yksin pysty kompensoimaan oppilaiden sosiaalista vähäosaisuutta.

27. korostaa olevansa vakuuttunut, että maahanmuuttajataustaisen väestön onnistunut kotouttaminen vaatii kaikilta osapuolilta runsaasti halukkuutta, aikaa, ponnistelua ja avoimuutta.

28. kaipaakin vihreään kirjaan mainintaa siitä, että vanhemmilla, sekä tietystä määrin ja iän mukaisin edellytyksin myös lapsilla ja nuorilla, on henkilökohtainen velvollisuus osoittaa omasta erityistilanteestaan huolimatta olevansa halukkaita kotoutumaan ja pyrkiä mahdollisuuksien mukaan oma-aloitteisesti helpottamaan sosioekonomisesti epäsuotuisaa tilannettaan tai korjaamaan se esimerkiksi osallistumalla tarjottuihin koulutus- tai pätevyitysmiinoihin.

29. pitää koulupakkoa maahanmuuttajataustaisten lasten ja nuorten onnistuneen kotouttamisen välttämättömänä takeena ja kannattaa voimakkaasti koulun ja kodin tiivistä yhteistyötä tämän velvollisuuden täyttämiseksi. Tämä koskee myös esimerkiksi lasten ja nuorten mahdollisuutta osallistua liikunnan- ja uinninopetukseen sekä luokkaretkille.

30. katsoo Euroopan komission tapaan, että koulutus- ja nuorisoalan monien eri toimijoiden (lastentarha, koulu ja nuorisotoimi) entistä tiiviimpi kumppanuus tarjoaa keskeiset lähtökohdat ongelmien ratkaisemiselle. Alueiden komitean mielestä perheellä on tässä yhteydessä erittäin merkittävä rooli, koska se antaa tärkeitä virikkeitä, jotka vaikuttavat elämän suunnittelua ja näin ollen myös omaa koulumenestystä koskevien yleisodotusten kehittämiseen.

31. pitää erittäin tärkeänä sitä, että maahanmuuttajataustaiset lapset aloittavat varhaisopetuksen mahdollisimman aikaisin, koska taito puhua yhtä tai useampaa asuinmaan kieltä virheettömästi ja sujuvasti on välttämätön edellytys koulutusjärjestelmän tarjoamien mahdollisuuksien hyödyntämiselle. Tällöin kielellisiin ongelmiin voidaan puuttua tai ne voidaan ratkaista jo ennen peruskoulun aloittamista, ja näin voidaan luoda keskeinen perusta tasavertaiselle osallistumiselle kouluopetukseen.

32. kehottaa jäsenvaltioita sekä alue- ja paikallisviranomaisia panemaan nykyistä enemmän painoa maahanmuuttajataustaisten lasten ja nuorten kotouttamiselle.

33. kannustaa erityisesti alue- ja paikallisviranomaisia ryhtymään asiassa toimivaltansa mahdollistamiin toimiin.

Ehdotukset poliittisen tason konkreettisista toimista maahanmuuttajataustaisten lasten ja nuorten koulutustilanteen parantamiseksi

34. pitää erittäin myönteisenä sitä, ettei Euroopan komissio ole vihreää kirjaa laatiessaan keskittynyt pelkästään maahanmuuttajataustaisten lasten ja nuorten tilanteen esittelyyn vaan on myös luonut kokonaiskatsauksen erilaisiin poliittisiin toimin-tapoihin nykyisten ongelmien ratkaisemiseksi.

35. on tyytyväinen myös siihen, että vihreää kirjaa täydentävässä komission valmisteluasiakirjassa (SEC (2008) 2173) esitetään melko pitkä luettelo muista koulutuspoliittisista aloitteista maahanmuuttajataustaisten lasten ja nuorten kotouttamiseksi. Luettelossa on osittain viittauksia internetistä löytyviin lähdeasiakirjoihin, ja se antaa laajan kokonaiskuvan yksittäisten jäsenvaltioiden ja EU:n ulkopuolisten maiden ponnisteluista alalla.

36. korostaa alue- ja paikallisviranomaisten merkitystä etsittäessä käyttökelpoisia ratkaisuja, joilla voidaan parantaa maahanmuuttajataustaisten lasten ja nuorten kotoutumista.

37. pitää varhaiskasvatukseen kuuluvaa opetusta ja ensimmäisten kouluvuosien aikaista opetusta erityisen ratkaisevana

maahanmuuttajataustaisten lasten ja nuorten koulumenestyksen kannalta, koska kyseinen ajanjakso vaikuttaa olennaisesti koko myöhempään koulu-uraan.

38. kannustaa tässä yhteydessä tiivistämään koulujen ja yleisten kirjastojen yhteistyötä, jotta lapset ja nuoret saadaan tutustumaan kirjojen maailmaan. Tällä tavoin voidaan paitsi tukea heidän kielellistä kehitystään myös vahvistaa tunnetta osallisuudesta yhteiskuntaan.

39. katsoo, että lastentarhoissa ja kouluissa tulisi painottaa erityisesti sitä, että yksittäisille lapsille tarjotaan tukea jo varhaisessa vaiheessa ja heidän omanarvontuntoaan ja itsenäisyyttään kehitetään varhaislapsuudesta lähtien monikulttuurisuuteen liittyvät arvot huomioon ottaen. Tässä yhteydessä luottamusta herättävillä peruskokemuksilla, ilmaisumuodoilla ja tulkintatavoilla, jotka mahdollistavat kaikkien mahdollisten kokemusten käsittelemisen, on erittäin tärkeä merkitys, jotta lapsille kehittyä mahdollisimman varhain vahva perusluonteinen merkitys- ja arvojärjestelmä, jonka avulla he pärjäävät monitahoisessa maailmassa ja selviytyvät kriiseistä, vastoinkäymisistä ja muutoksista.

40. suosittelee, että jo lastentarhojen ja peruskoulujen opetus-suunnitelmiin sisällytetään sosiaalisen oppimisen mukainen taivoite "empatia". Tarkoituksena on, että lapset oppivat eläytymään vaivatta toisten ajatus- ja tunnemaailmaan ja osoittamaan arvostusta ja avoimuutta toisten vakaumuksia kohtaan.

41. kehottaa kiinnittämään erityistä huomiota sukupuolinäkökulmaan.

42. katsoo, että maahanmuuttajataustaisten oppilaiden erilaiseen koulumenestykseen liittyvät ongelmat ovat parhaiten ratkaistavissa panemalla täytäntöön toimenpidepaketti, jossa kielinopetus nähdään kaikkiin koulutusvaiheisiin kuuluvana tehtävänä.

43. suosittelee lisäksi, että kaikkien kouluaineiden opetuksessa otetaan periaatteeksi maahanmuuttajataustan esittäminen myönteisessä valossa. Tällä tavoin oppilaat voivat kokea oman perheensä tai luokkatovereidensa maahanmuuttajataustan myönteisenä ilmiönä ja rikkautena.

44. korostaa, että on tarpeen valistaa koulunsa keskeyttäneitä nuoria ja heidän vanhempiaan siitä, mitä koulutuksellisia ja ammatillisia mahdollisuuksia nuorilla on hankkia ammattipätevyys jälkikäteen.

45. kiinnittää huomiota siihen, että jäsenvaltio-, alue- ja paikallistason toimivaltaiset viranomaiset osoittaisivat EU:n jäsenvaltioiden syntyvyysasteen laskun vuoksi vapautuvat koulutusvarat jatkossakin koulutustarkoituksiin ja käyttäisivät ne koulutuksen laadun sekä oppilaitosten varustelun parantamiseen.

46. suositaa, että maahanmuuttajataustaisten lasten, nuorten ja aikuisten kotouttamiseksi järjestetään mielipiteenmuodostukseen vaikuttavia tiedotusvälinekampanjoita. Niiden yhteydessä voitaisiin esimerkiksi esitellä maahanmuuttajataustaisten julkisuuden henkilöiden kotoutumista.

47. korostaa, että maahanmuuttajilla on oikeus vaalia omaa kieltään, ja suositaa edistämään monikielisyttä.

48. kehottaa alue- ja paikallisviranomaisia työnantajina järjestämään työntekijöilleen koulutusta monikulttuurisissa taidoissa ja tarvittaessa lisäämään maahanmuuttajataustaisen henkilöstön osuutta siten, että otetaan huomioon soveltuvuus, valmiudet ja suorituskyky ja annetaan asianmukaista arvoa kielitaidolle ja monikulttuuriselle osaamiselle.

Asian käsittely Euroopan tasolla

49. yhtyy Euroopan komission näkemykseen, jonka mukaan jäsenvaltioita kiinnostavan maahanmuuttajataustaisten lasten ja nuorten kotouttamista koskevan eurooppalaisen yhteistyön toteuttaminen esittelemällä jäsenvaltioissa, alueilla ja kaupungeissa parhaiksi todettuja käytänteitä voi tuoda eurooppalaista lisäarvoa.

50. korostaa kuitenkin, että asiaan liittyviä ongelmia ei voida unionitasolla vielä ratkaista – kuten vihreässä kirjassa esitetään – vaan niistä voidaan ainoastaan keskustella, sillä päätökset mahdollisten poliittisten toimien toteuttamista kuuluvat jäsenvaltio-, alue- tai paikallistason yksinomaiseen toimivaltaan.

51. kehottaa EU:n alue- ja paikallisviranomaisia selvittämään tarkasti, missä määrin Elinikäisen oppimisen toimintaohjelman (2007–2013) kaltaisten yhteisöohjelmien tai rakennerahastojen tarjoamia tukimahdollisuuksia voidaan hyödyntää maahanmuuttaja-taustaisten lasten ja nuorten kotouttamisessa tai kulttuurien välisen vuoropuhelun edistämiseksi tai miten jo suunnitteilla olevat hankkeet voidaan mukauttaa vastaamaan yhteisön tukia koskevia suuntaviivoja, jotta niihin todella voidaan saada tukea.

52. kiinnittää tässä yhteydessä huomiota kolmansien maiden kansalaisten kotouttamista edistävän eurooppalaisen rahaston hyödyllisyyteen ja kehottaa jäseniään edistämään rahaston käyttöä maahanmuuttajataustaisten lasten ja nuorten kotouttamiseen alue- ja paikallistasolla.

53. odottaa, että maahanmuuttajataustaisten lasten ja nuorten kotouttamiseen kiinnitetään riittävästi huomiota Euroopan koulutusyhteistyön strategisisissa puitteissa, joista Euroopan komissio aikoo tehdä ehdotuksen joulukuussa 2008 ja joiden on tarkoitus olla jatkoa nykyiselle Koulutus 2010 -työohjelmalle.

54. suositaa, että käsiteltäessä aihetta yksityiskohtaisesti unionitasolla Euroopan komissio ottaa esiin seuraavat vihreässä kirjassa sivuutetut näkökohdat:

— maahanmuuttajataustaisten lasten ja nuorten kouluopetuksen osallistumisen lisääminen

— maahanmuuttajataustaisten vanhempien kannustaminen tarjolla olevien koulutusmahdollisuuksien hyödyntämiseen

— maahanmuuttajataustaisten lasten ja nuorten ammattikoulutus (esimerkiksi ammatinvalinnan ohjaus sekä ammattisuuntautunut kielitaidon edistäminen).

55. panee merkille, että Euroopan komissio kannattaa maahanmuuttajataustaisten oppilaiden oppimistuloksia ja koulunkäyntiä koskevien indikaattoreiden ja eurooppalaisten viitearvojen (*benchmarks*) käyttöönottoa.

56. muistuttaa, että 5. toukokuuta 2003 annetuissa neuvoston päätelmissä korostetaan keskimääräistä eurooppalaista suoritusta koskevien koulutuksen viitearvojen (*benchmarks*) välineen hyväksymisen yhteydessä, että keskimääräistä eurooppalaista suoritusta koskevat viitearvot eivät määritä kansallisia tavoitteita eivätkä vaikuta päätöksiin, joita kansalliset hallitukset tulevat tekemään, vaikka kansallisiin prioriteetteihin perustuvat kansalliset toimet osaltaan edistävät kyseisten viitearvojen toteuttamista.

57. toteaa, että Saksan puheenjohtajuuskaudella toukokuussa 2007 hyväksyttiin yhdenmukainen luettelo Lissabonissa asetettujen koulutusalan tavoitteiden edistymisen seurantaan tarkoitettuja indikaattoreista ja viitearvoista ja että jäsenvaltiot eivät ole periaatesyistä ja uusien indikaattoreiden luomisesta aiheutuvien hallinnollisten ja taloudellisten rasitteiden vuoksi noudattaneet komission ehdotusta uusien koulutusindikaattoreiden hyväksymisestä.

58. korostaa periaatetta, että eurooppalaisten viitearvojen asettamisen tulisi olla EU:n koulutusyhteistyössä pelkkä poikkeus eikä niiden soveltamisalaa tulisi ulottaa nykyisiä viitearvoa laajemmalle, etenkin kun on yhä ilmeisempää, että unionitasolla asetettuja vapaaehtoisia tavoitteita ei neljässä tapauksessa viidestä saada saavutettua vuoteen 2010 mennessä.

59. painottaa, että uusien indikaattoreiden luominen saattaa aiheuttaa jäsenvaltio-, alue- ja paikallistasolla huomattavia hallinnollisia lisärasitteita. Koska komissio pyrkii vähentämään byrokratiaa, uusien indikaattoreiden luomista tulisi harkita vain, jos se on kustannusten ja hyötyjen perinpohjaisen analyysin perusteella suotavaa.

60. kannattaa näin ollen sitä, että ponnistelussa keskitytään jo olemassa oleviin indikaattoreihin ja eurooppalaisiin viitearvoihin.

61. katsoo siis, että eurooppalaista lisäarvoa ei tuo uusien indikaattoreiden ja viitearvojen käyttöönotto vaan maahanmuuttajataustaisten oppilaiden oppimistuloksia ja koulunkäyntiä koskevien parhaiden käytänteiden kokoaminen yhteen.

62. on vakuuttunut siitä, että tällainen käytänneluettelo voi olla syvennetyn tiedon- ja kokemustenvaihdon keskeinen elementti EU:n tulevaa koulutusyhteistyötä toteutettaessa ja antaa ratkaisevia virikkeitä kotouttamispolitiikan itsenäiseen toteuttamiseen jäsenvaltio-, alue- ja paikallistasolla.

63. suosittaakin, että kun kuulemistulokset on arvioitu ja asiasta on keskusteltu asianomaisissa unionitason elimissä yhdessä alue- ja paikallisviranomaisten ja mahdollisesti *Peer Learning Cluster on Access and Social Inclusion* -ryhmän kanssa, komissio laatii käytänneluettelon, joka sisältää käyttökelpoisia malleja maahanmuuttajataustaisten oppilaiden oppimistuloksia ja koulunkäyntiä koskevien ongelmien ratkaisemiseksi.

64. katsoo, että komission on välttämättä annettava laadittu luettelo jäsenvaltio-, alue- ja paikallistason toimivaltaisten vastuutahojen käyttöön. Luettelo voisi sisältää muun muassa seuraaviin näkökohtiin liittyviä parhaita käytänteitä:

— Lapset: Lapset tulisi mahdollisimman varhaisessa vaiheessa ottaa mukaan varhaiskasvatukseen kuuluvan opetuksen piiriin. Kielenoppimista tulisi lisäksi tukea kokonaisvaltaisesti ja lapsen yksilöllisten tarpeiden mukaisesti, kielitaitoa tulisi arvioida ja lapsen tulisi tarvittaessa osallistua logopedisiin tukiohjelmiin.

— Lapset ja nuoret: Oppivelvollisuuskoulussa tulisi toteuttaa kielitaitoa tukevia toimia kaikissa kouluasteissa. Lapsille ja nuorille, joilla on huomattavia puutteita opetuskielen taidossa, tulisi tarvittaessa tarjota tilapäistä tukiopetusta, kunnes puutteet on korjattu. Lisäksi voitaisiin perustaa ns. ”koulutuskummien” verkostoja tukemaan lapsia ja nuoria näiden koulu- ja koulutusuralla.

— Vanhemmat: Vanhempia tulisi valistaa koulutusjärjestelmän tarjoamista mahdollisuuksista järjestelmällisesti ja määrätietoisesti toimivaltaisten opetusviranomaisten laatiman monikielisen tiedotusmateriaalin pohjalta. Maahanmuuttajataustais-

sille vanhemmille tarkoitettuja kielienopiskelumahdollisuuksia olisi lisättävä. Äidin keskeisen aseman vuoksi olisi erityisesti tarjottava kielitaidon parantamismahdollisuuksia äideille, jotka eivät hallitse lastensa opetuskieltä riittävän hyvin. Olisi pohdittava mahdollisuutta kouluttaa ja osoittaa vanhempien avuksi vapaaehtoisia monikielisiä tukihenkilöitä kielellisesti, kulttuurisesti ja sosiaalisesti epäsuotuisan tilanteen ratkaisemiseksi.

— Opettajat: Maahanmuuttoon liittyviä näkökohtia tulisi käsitellä opettajankoulutuksessa (peruskoulutuksessa sekä jatko- ja täydennyskoulutuksessa) syvällisesti. Maahanmuuttajataustaisia henkilöitä tulisi kannustaa opiskelemaan opettajiksi, jotta he voisivat toimia maahanmuuttajataustaisille lapsille esimerkkinä siitä, millaisia mahdollisuuksia koulutus avaa.

— Koulut: Kouluille, joissa maahanmuuttajien osuus on suuri, olisi annettava kohdennettua tukea. Erityisesti luokkakokoja olisi voitava pienentää, opettajien olisi saatava tukea nuorisohuollon sosiaalipedagogeilta, olisi järjestettävä läksykerhoja oppituntien jälkeen sekä luotava tuutorijärjestelmiä, joissa vanhemmat maahanmuuttajataustaiset ja muut oppilaat ja opiskelijat avustavat nuorempiaan. Koulut voisivat myös kehittää oman monikulttuurisuusprofiilinsa ja tuoda sen esiin kouluelämässä. Maahanmuuttajien kieliin keskittyvillä kerhoilla voisi olla tässä yhteydessä erityinen rooli.

— Nuoriso- ja sosiaalityöntekijät: Yhteyksiä koulumaailmaan tulisi tiivistää, jotta voidaan huolehtia maahanmuuttajataustaisten ja sosioekonomisesti muita heikommassa asemassa olevien perheiden lapsista ja nuorista.

65. toteaa, että verkko-oppimisen merkitys kasvaa jatkuvasti, sillä verkkopohjainen oppiminen ei ole sidoksissa aikaan eikä paikkaan, tarjoaa uudenlaisia kielienoppimismahdollisuuksia ja antaa mahdollisuuden tutustua myös erittäin kaukaisten alueiden ihmisiin ja kulttuureihin. Komitea kehottaakin komissiota selvittämään, miten verkko-oppimismenetelmiä voitaisiin soveltaa maahanmuuttajataustaisten lasten ja nuorten kotouttamisessa.

66. pitää erittäin tärkeänä kansainvälisten organisaatioiden (OECD ja Unesco) kanssa tehtävää yhteistyötä ja kehottaakin lisäämään yhteistoimintaa ennen kaikkea Euroopan neuvoston kanssa.

Siirtotyöläisten lasten koulutuksesta annetun direktiivin 77/486/ETY asema

67. panee merkille, että siirtotyöläisten lasten koulutuksesta annettua direktiiviä 77/486/ETY sovelletaan vain EU:n kansalaisiin ja että Euroopan komission mukaan direktiivin täytäntöönpano on tähän asti ollut hajanaisa.

68. pitää sitä, että direktiivi ei koske kolmansien maiden kansalaisia ja että jäsenvaltiot voivat säädellä maahanmuuttaja-taustaisten lasten ja nuorten kotouttamisen kannalta erittäin merkittävinä pitämäänsä yksittäisiä näkökohtia keskinäisin ja kolmansien maiden kanssa tehtävin kahdenvälisin sopimuksin, tärkeänä merkinä siitä, ettei direktiivin sisältö eikä direktiivi itsessään välineenä tarjoa vakuuttavaa vastausta Euroopan nykyisen muuttoliiketilanteen taustalla oleviin kehityssuuntauksiin.

69. toteaa, että Euroopan komissio näyttää suhtautuvan vihreässä kirjassa erittäin epäillen siihen, onko direktiivin säilyttäminen tarkoituksenmukaista.

70. suosittelee näin ollen Euroopan komissiolle, Euroopan parlamentille sekä Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle siirtotyöläisten lasten koulutuksesta annetun direktiivin 77/486/ETY kumoamista.

Brysselissä 13 päivänä helmikuuta 2009.

Alueiden komitean
puheenjohtaja
Luc VAN DEN BRANDE
